

Zbyněk Fiala: Čas letí a teplota stoupá

- CZ24 News | 4. ledna 2024

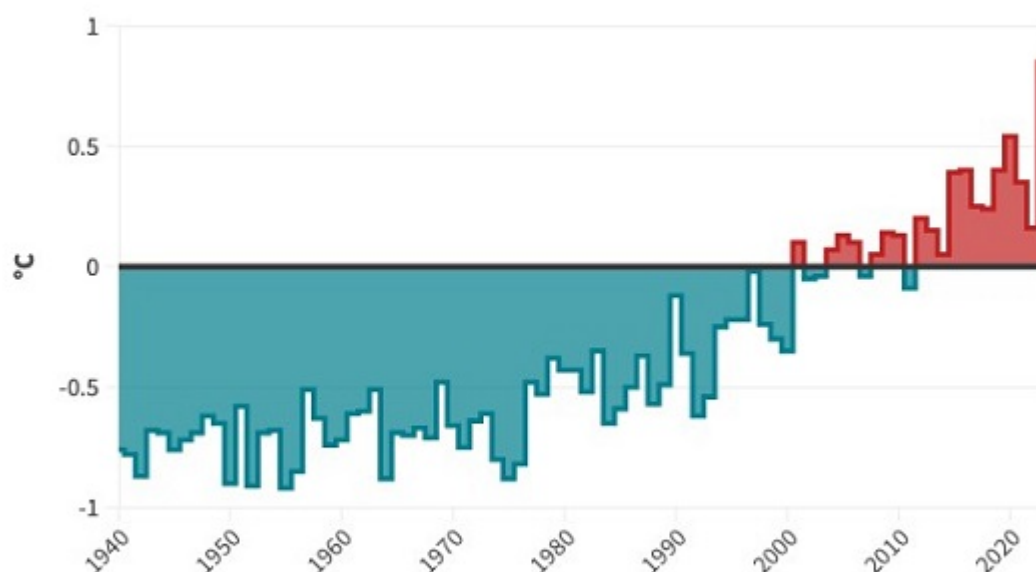
Klimatické změny jsou skutečnou hrozbou, ale obrana zároveň nabízí účast v nové průmyslové revoluci.

Zemský skleník funguje. Množství skleníkových plynů v atmosféře se zvyšuje a globální teplota stoupá. V loňském roce bylo vypuštěno do atmosféry 36,8 miliardy tun uhlíkových emisí z fosilních paliv, což je o celé jedno procento víc než rok předtím. Z dlouhodobějšího pohledu už každoroční množství emisí spíše stagnuje, ale pořád je skoro dvakrát větší než na začátku 80. let minulého století.

<https://www.globalcarbonproject.org/carbonbudget/>

Matičkou Zemí cloumá pěkná horečka. Průměrná globální teplota v loňském roce byla skoro o celý jeden stupeň Celsia vyšší, než byl průměr let 1991–2000, jak ukazuje obrázek.

Global Surface Air Temperature Anomalies: November Reference Period: 1991–2000

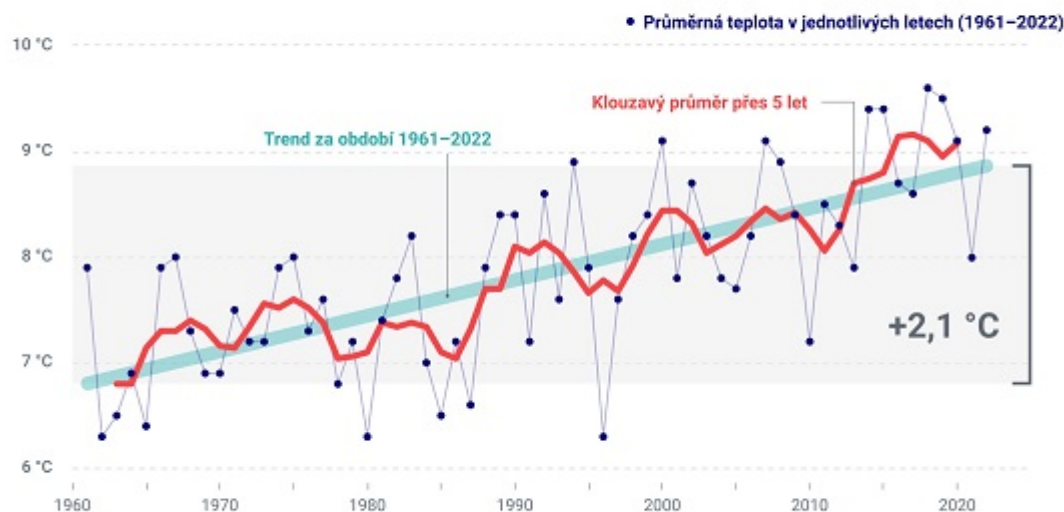
Source: Copernicus Earth Observation Program
Chart: Casey Crownhart, MIT Technology Review

Obyčejně porovnáváme globální teploty s obdobím před průmyslovou revolucí, pak byly v loňském listopadu o 1,5 procenta výše. Vystoupaly tedy na hranici, kterou jsme podle Pařížských dohod nikdy neměli překročit. Kvalitní výklad, proč je takové oteplení problém, nabízí web Fakta o klimatu. V Česku je to ke všemu ještě větší problém než jinde, protože u nás se průměrná teplota zvyšuje rychleji. Průměrná teplota naší vlasti se zvýšila o 2,1 stupně Celsia jen od roku 1961.

PRŮMĚRNÁ ROČNÍ TEPLOTA V ČR

Teplota se od roku 1961 zvýšila o 2,1 °C.

VERZE 2023-10-02 LICENCE CC BY 4.0
více info na faktaoklimatu.cz/teplota-cr

zdroj dat: ČHMÚ

<https://faktaoklimatu.cz/infografiky/teplota-cr>

Ledovce tají, hořící kanadské lesy zamořily dýmem Severní Ameriku, Libye se topila v povodních, Východní Afriku mučilo už pátým rokem sucho, vypočítává pohromy Casey Crownhart ve svém skvělém bulletinu *The Spark* z dílny *MIT Technology Review*,. Já bych dodal, že u nás bylo loni dílem hnusně a dílem nesnesitelně vedro. Fňukání nepomůže, a tak se nás autor snaží povzbudit tím, že loňský rok přinesl i povzbudivé klimatické zprávy. Opravdu!

<https://www.technologyreview.com/2023/12/20/1085731/good-climate-change-news-2023/>

Především, nejde o likvidaci průmyslu, ale o jeho změnu. Pro nás je důležitý zejména vývoj v sektoru automobilového průmyslu, který tvoří 9 procent českého HDP ČR, čtvrtinu našeho exportu a více než třetinu zpracovatelského průmyslu.

<https://autosap.cz/zakladni-prehledy-automotive/obecne-zakladni-prehledy/>

Podle agentury BloombergNEF, která se zaměřuje na přechod k bezuhlíkaté ekonomice, letos má stoupnout podíl elektromobilů v prodejkách nových vozů na 15,5 %. Na silnicích bude jezdit celkem 41 milionů takových aut, včetně hybridů. Největší podíl elektromobilů na světě má Čína, kde tvoří téměř čtvrtinu celosvětového vozového parku.

Podle MIT TR se elektrická auta konečně stávají mainstreamem. Také celosvětová výroba lithium-iontových baterií se meziročně zvýšila o více než 30 %. A zatímco roku 2022 jejich ceny mírně vzrostly, v roce 2023 opět klesaly, což představuje největší roční pokles od roku 2018. Evropská unie i Velká Británie už rozhodly, že od roku 2035 mají být bez emisí všechna nově prodáváná osobní vozidla. Stejnou politiku přijalo i několik států v USA, v čele s Kalifornií.

Změnil se i globální boj o automobilový trh. Ve třetím čtvrtletí loňského roku čínská automobilka BYD poprvé předstihla společnost Tesla a stala se největším výrobcem elektromobilů na světě. Jen za těch čtvrt roku prodala 526 000 elektromobilů, o 41 tisíc víc než Tesla. V celoročních prodejkách Tesla

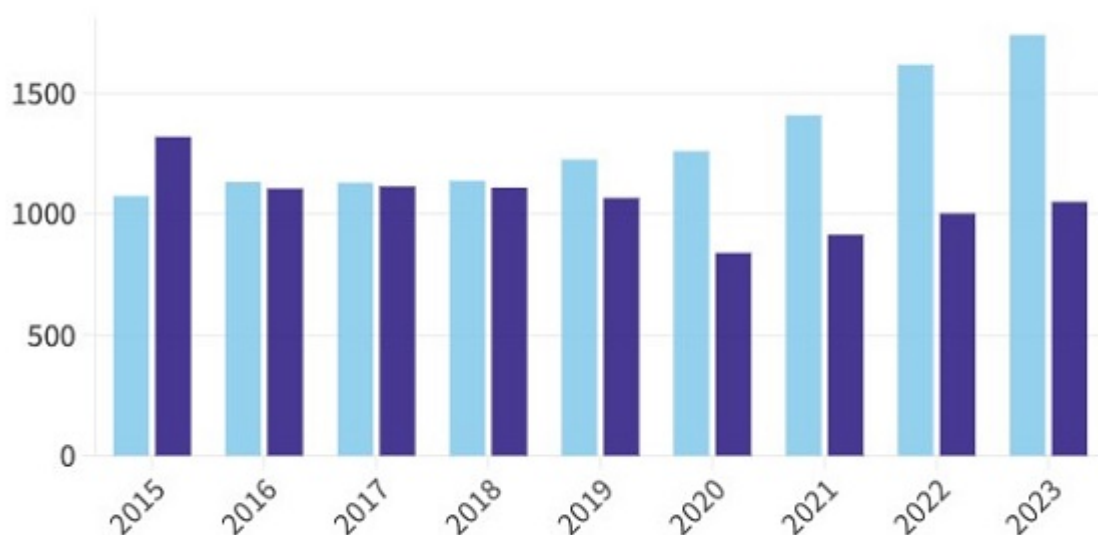
stále vede s 1,81 milionu kusů, ale vedle celoroční statistiky BYD s prodejem 1,6 milionu elektrických aut je třeba vidět také strhující růstové tempo – meziročně to bylo o 70 procent víc.

Zdůrazněme, že se jedná o vysoké tempo růstu při velkých objemech. A že to není jenom výroba, ale i prodej. A že to není jediná čínská automobilka, která proráží na světový trh. O čínská auta je zájem. Je to lavina, se kterou si neporadíme, když se pokusíme běžet opačným směrem. Buď dosáhneme srovnatelné úrovně, nebo to trhy odmítnou.

Je tu taky závod peněz. V loňském roce byly vloženy rekordní objemy investic do obnovitelných energií, mnohem víc než do fosilních, a tento rozdíl se také prudce zvětšuje. Už roku 2022 byly poprvé investice do solárních elektráren o fous větší než investice do ropy. Podle Mezinárodní energetické agentury IEA činily celkové investice do čisté energie 1,7 bilionu dolarů (tisíce miliard) z celkových investic do energetiky 2,8 bilionu dolarů.

■ Clean Energy ■ Fossil Fuels

billion USD

Source: International Energy Agency • Chart by Casey Crownhart, MIT Technology Review

<https://www.technologyreview.com/2023/06/01/1073799/the-world-is-finally-spending-more-on-solar-than-oil-production/>

Do té čisté energie se počítá i jádro. Doplňme tedy, že v USA se konečně podařilo spustit na plný výkon jadernou elektrárnu Vogtle ve státě Georgia. Stalo se to o sedm let později, než bylo původně plánováno a stálo to o 17 miliard dolarů víc, než byl původní rozpočet.

O původní stavbě se rozhodlo roku 2009 a byla kryta federální garancí 8,33 miliardy dolarů. Stavba začala roku 2012. Měla to být rychlá a relativně levná modulární elektrárna, jakási skládáčka, ale to byla iluze. Prudký růst nákladů položil dodavatele, americkou společnost Westinghouse, tehdy součást japonské Toshiba. Japonci pak ze spojení rychle vycouvali a raději se vykoupili za 5,9 miliardy dolarů.

Roku 2017 stavbu převzal stát Georgia, to už počítal s 25 miliardami dolarů. Měla mu to usnadnit Trumpova administrativa, která navýšila úvěrové garance pro projekt na 12 miliard dolarů. Mezitím však začali být zoufalí smluvní odběratelé elektřiny, kteří už s touto elektřinou počítali. A do toho pandemie. Dostavba se stále odkládala.

Roku 2023 nakonec jsou dva nové bloky hotovy, ale za 31 miliardu dolarů.

<https://apnews.com/article/georgia-nuclear-power-plant-vogtle-rates-costs-75c7a413cda3935dd551be9115e88a64>

Kdo to zaplatí? Spotřebitelé? Stát Georgia? Centrální vláda? Spory u soudů už běží a nejspíš se povlečou.

AUTOR: Zbyněk Fiala

[ZDROJ](#)